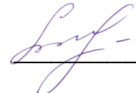

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

кафедра музикознавства та методики музичного мистецтва

завідувачка кафедри

 Олена СПОЛЬСЬКА

«1» вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Виконавська майстерність
(струнно-смичкові інструменти)**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В5 Музичне мистецтво
Освітня програма	Музичне мистецтво
Мова навчання	українська

Тернопіль, 2026

Робоча програма з курсу «Виконавська майстерність (струнні інструменти)» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю В5 Музичне мистецтво галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.

Розробники:

О.З.Довгань – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва факультету мистецтв ТНПУ ім. В. Гнатюка.

Робоча програма з курсу «Виконавська майстерність» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю В5 Музичне мистецтво галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.

Протокол № 1 від «1» вересня 2026 року.

Завідувач кафедри музикознавства
та методики музичного мистецтва

доц. Олена СПОЛЬСЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

Освітня програма	Музичне мистецтво
Спеціальність	В5 Музичне мистецтво
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	другий (магістерський)
Статус дисципліни	Нормативна
Мова навчання	Українська
Курс	I – II
Семестр	I – III
Форма підсумкового контролю	I – залік, III – екзамен
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	6 кредитів
ІНДЗ	-
Загальна кількість годин	Денна форма –180, Заочна форма –180
Аудиторні заняття (год.)	Денна форма –
Лекції (год.)	Денна форма –
Практичні заняття (год.)	Денна форма – 80, Заочна форма –18
Самостійна робота студента (год.)	Денна форма –100, Заочна форма –162

2. Мета і завдання курсу «Виконавська майстерність (струнно-смічкові інструменти)»

Метою навчальної дисципліни «Виконавська майстерність (струнно-смічкові інструменти)» є формування та вдосконалення комплексу фахових компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, зокрема професійно-виконавської компетентності, набуття практичного досвіду концертно-виконавської діяльності, розвиток художньо-інтерпретаційної майстерності, сценічної культури та готовності до самостійної творчої діяльності відповідно до фахової спеціалізації.

Завданням навчальної дисципліни є поглиблення та практичне застосування набутих у процесі професійної підготовки компетентностей, удосконалення технічної та художньо-виконавської майстерності, розвиток індивідуального виконавського стилю, творчої самостійності, артистизму та

здатності до професійної взаємодії у процесі репетиційної і концертної діяльності.

3. Компетентності та результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Виконавська майстерність (струнно-смичкові інструменти)» забезпечує досягнення здобувачами таких результатів:

ІК

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати власні художні концепції. ФК 3. Здатність розробляти і реалізувати творчі проекти по інтерпретації музичних творів. ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській та педагогічній діяльності. ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської та педагогічної інтерпретації. ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету. ФК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 1. Володіти професійними навичками концертно-виконавської, творчої та педагогічної діяльності. ПРН 3. Визначити стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві. ПРН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати

	його індивідуальну художню інтерпретацію. ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. ПРН 8. Здійснювати викладання гри на музичному інструменті / вокалу / диригування з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
--	--

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Пререквізитами для опанування навчальною дисципліною «Виконавська майстерність (струнно-смичкові інструменти)» є предмети з циклу виконавських, історико-теоретичних музикознавчих дисциплін, історії та методики струнно-смичкового виконавства, вибіркових фахових дисциплін, пов'язаних із проблематикою виконавсько-педагогічної діяльності.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Виконавська майстерність (струнно-смичкові інструменти)» охоплює 3 семестри та спрямована на формування у здобувачів освіти загальних і фахових компетентностей.

Завершальним етапом опанування навчальної дисципліни є підготовка і захист творчого проєкту, який поєднує теоретичну і виконавську складові.

Зміст навчальної дисципліни відповідно до трьох семестрів розділено на три модулі.

Модуль 1 (I семестр)

ІСТОРИКО-СТИЛЬОВІ ЗАСАДИ СТРУННО-СМИЧКОВОГО ВИКОНАВСТВА

Тема 1. Виконавська культура бароко: формування стильової та штрихової системи

Специфіка струнно-смичкового виконавства XVII–XVIII століть. Еволюція смичка та її вплив на формування артикуляційної системи. Принципи *baroque articulation*, *détaché*, *legato*, *portato*, *martelé*; особливості розподілу смичка та використання відкритих струн. Орнаментика, агогіка, артикуляційна свобода та риторична природа музичної фрази.

Практична реалізація стильових принципів у творах Й. С. Баха, А. Вівальді, Г. Ф. Генделя та їх сучасників. Гами, арпеджіо, подвійні ноти й етюдний матеріал як засіб удосконалення артикуляційної культури.

Тема 2. Класична модель виконавства: артикуляція, структурний та звуковий баланс

Формування класичного типу звукоутворення та артикуляції. Розвиток *détaché*, *legato*, *martelé*, *staccato*, *portato*; диференціація штрихів відповідно до метроритмічної та синтаксичної організації музичного тексту.

Проблематика фразування, динамічної ієрархії, кадансової артикуляції та темпового співвідношення. Виконавський стиль Й. Гайдна, В. А. Моцарта, Л. ван Бетховена. Специфіка інструментальної техніки скрипки, альту, віолончелі та контрабаса в класичному стилі.

Тема 3. Романтична естетика та трансформація виконавської техніки

Еволюція звукового ідеалу струнно-смичкового виконавства XIX століття. Розширення динамічного, тембрового та регістрового діапазону. Формування віртуозної техніки, розвиток *spiccato*, *sautillé*, *ricochet*, різновидів *staccato*, акордової та позиційної техніки.

Вібрато як засіб тембрової та емоційної диференціації. *Portamento*, глісандо, агогічна пластика та їх функціонування в романтичній інтерпретації. Аналіз виконавських традицій Н. Паганіні, Й. Брамса, А.В'єтана, Е. Лало, А. Дворжака та ін.

Тема 4. Виконавські концепції музики XX–XXI століть

Трансформація традиційної системи звукоутворення, артикуляції та штрихів у музиці модернізму, авангарду та постмодерну. Розширені виконавські техніки, нестандартні способи звуковидобування, сонорні ефекти, *sul ponticello*, *sul tasto*, *collegno*, *tremolo*, різновиди *glissando* та сучасна артикуляція.

Проблема взаємодії традиційної інструментальної техніки з новітніми засобами виразності.

Академконцерт (40 балів): представлення 3-х творів, різних за стилем і жанром.

Залік (60 балів): представлення 2-х творів (поліфонічний твір та твір великої форми: варіації, I або II і III частини концерту, сонати).

Модуль 2. (II семестр)

УКРАЇНЬСЬКА ВИКОНАВСЬКА ШКОЛА ТА НАЦІОНАЛЬНА ІНТЕРПРЕТАЦІЙНА ТРАДИЦІЯ

Тема 1. Генеза української школи струнно-смичкового виконавства

Історико-культурні передумови формування українського професійного струнно-смичкового виконавства. Розвиток виконавської та педагогічної традиції у Києві, Львові, Харкові, Одесі.

Роль мистецьких і освітніх інституцій у формуванні професійної школи. Національна специфіка виконавської культури та її взаємодія з європейськими виконавськими традиціями.

Тема 2. Українська скрипкова школа: виконавські та педагогічні традиції

Формування національної скрипкової школи, її провідні представники та педагогічні принципи. Виконавська спадщина українських скрипалів ХХ–ХХІ століть.

Проблематика звуку, фразування, штрихової культури, інтонації та художньої інтерпретації. Аналіз методичних принципів та виконавських концепцій українських виконавців.

Тема 3. Українська альтова, віолончельна та контрабасова школи

Становлення та розвиток професійного виконавства на альті, віолончелі та контрабасі в Україні. Специфіка національних педагогічних традицій та виконавських підходів.

Особливості львівської альтової школи: поєднання інструментальної майстерності з художньо-естетичним вихованням, увага до тембрової виразності, стилістичної відповідності та ансамблевого музикування.

Аналіз творчого доробку провідних українських виконавців та педагогів, спадкоємність виконавських традицій.

Тема 4. Український репертуар у системі професійної виконавської підготовки

Інтерпретація творів українських композиторів для скрипки, альту, віолончелі та контрабаса. Сильові та національно-характерні особливості української інструментальної музики.

Робота з творами М. Лисенка, С. Людкевича, В. Барвінського, М. Колесси, Б. Лятошинського, М. Скорика, Є. Станковича та інших українських

композиторів.

Проблематика формування сучасного українського виконавського репертуару та його репрезентації у світовому культурному просторі.

Академконцерт (40 балів): представлення 4-х творів українських та зарубіжних композиторів, різних за стилем і жанром.

Модуль 3. (ІІІ семестр)

МИСТЕЦЬКО-ІНТЕРПРЕТАЦІЙНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКОНАВЦЯ

Тема 1. Виконавська інтерпретація як процес створення художньої концепції

Комплексний аналіз музичного твору на рівнях авторського тексту, стильової моделі, драматургії та індивідуального виконавського задуму.

Визначення принципів фразування, темпоритму, агогіки, динаміки, артикуляції, штрихової організації та тембрової драматургії. Співвідношення авторської ремарки та індивідуального виконавського рішення.

Проблема виконавської індивідуальності в контексті сучасної музичної культури. Формування власної системи художніх засобів.

Порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій одного твору. Робота з аудіо- та відеозаписами видатних виконавців. Аргументація власних інтерпретаційних рішень на основі стильового, теоретичного та виконавського аналізу.

Тема 2. Виконавський аналіз концертного репертуару

Комплексне опрацювання творів великої форми: концерту, сонати, сюїти, варіацій, фантазій та інших жанрів.

Виявлення технічної, стильової та драматургічної проблематики. Розроблення індивідуальної системи роботи над твором: від технічного матеріалу та етюдної підготовки до цілісної концертної інтерпретації.

Формування професійної позиції сучасного музиканта-виконавця. Поєднання виконавської, педагогічної, науково-дослідницької та концертно-просвітницької діяльності.

Усвідомлення власної приналежності до українського мистецького та педагогічного контексту. Репрезентація українського виконавського

мистецтва через концертну діяльність, педагогічну практику та популяризацію національного репертуару.

Підготовка та презентація індивідуальної виконавської концепції концертної програми.

Екзамен з виконавської майстерності (струнно-смичкові інструменти) (60 балів): складається з 4-ох творів (поліфонії, великої форми, різнохарактерних мініатюр українських та зарубіжних композиторів.).

5.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота		Лекції	Практичні	Самостійна робота
(І семестр)								
Змістовий модуль 1								
Тема 1.	14	-	6	8	-	-	-	-
Тема 2.	18	-	6	12	-	-	-	-
Тема 3.	20	-	7	13	-	-	-	-
Тема 4.	14	-	7	7	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1.	66	-	26	40	-	-	-	-
(II семестр)								
Змістовий модуль 2								
Тема 1.	19	-	7	12	-	-	-	-
Тема 2.	15	-	7	8	-	-	-	-
Тема 3.	16	-	6	10	-	-	-	-
Тема 4.	16	-	6	10	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2.	66	-	26	40	-	-	-	-
(III семестр)								
Змістовий модуль 3								
Тема 1.	24		14	10	-	-	-	-
Тема 2.	24		14	10	-	-	-	-

Разом за змістовим модулем 3.	48		28	20	-	-	-	-
Всього	180		80	100	-	-	-	-

5.3 Теми практичних занять

№	Тема	Денна
I семестр	Змістовий модуль 1	
1	Тема 1. Виконавська культура бароко: формування стильової та штрихової системи струнно-смічкових інструментів	6
2	Тема 2. Класична модель виконавства: артикуляція, структурний та звуковий баланс	6
3	Тема 3. Романтична естетика та трансформація виконавської техніки	7
4	Тема 4. Виконавські концепції музики XX–XXI століть	7
	Разом за I семестр	26
II семестр	Змістовий модуль 2	
5	Тема 1. Генеза української школи струнно-смічкового виконавства	7
6	Тема 2. Українська скрипкова школа: виконавські та педагогічні традиції	7
7	Тема 3. Українська альтова, віолончельна та контрабасова школи	6
8	Тема 4. Український репертуар у системі професійної виконавської підготовки	6
	Разом за II семестр	26
III семестр	Змістовий модуль 3	
9	Тема 1. Виконавська інтерпретація як процес створення художньої концепції	14

№	Тема	Денна
10	Тема 2. Виконавський аналіз концертного репертуару	14
	Разом за III семестр	28
	Усього	80

5.4 Самостійна робота

№	Тема самостійної роботи	Кількість годин
1	Аналіз виконавської техніки обраного твору. Опрацювання гам та арпеджіо в різних штрихових варіантах.	8
2	Удосконалення складних смичкових штрихів. Робота над позиційними переходами. Опрацювання подвійних нот та акордів.	12
3	Розвиток техніки лівої руки. Робота над якістю звуку та тембровою виразністю. Опрацювання вібрато відповідно до стилю твору.	13
4	Аналіз артикуляції та фразування. Робота над етюдним матеріалом.	7
5	Особливості виконавської інтерпретації творів епохи Бароко.	12
6	Аналіз виконавської традиції української школи.	8
7	Порівняльний аналіз виконавських інтерпретацій.	10
8	Особливості виконавської інтерпретації творів музики XX–XXI століть	10
9	Психологічні аспекти концертно-виконавської діяльності	10
10	Концепція, драматургія та репертуарна стратегія творчого проекту	10
Разом		100

6. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення освітнього компонента «Виконавська майстерність» та застосування обраних форм і методів навчання сприяють формуванню професійних і соціально-комунікативних навичок здобувачів, зокрема:

- *словесні методи*: пояснення, розповідь, бесіда, дискусія;
- *наочні методи*: демонстрація, ілюстрація, мультимедійні презентації та відеоматеріали;
- *практичні методи*: практичне опрацювання музичних творів; відпрацювання технічних та виконавських прийомів; робота над художньою інтерпретацією музичного твору; виконання індивідуальних і творчих завдань; моделювання концертних ситуацій; розв'язання виконавсько-інтерпретаційних завдань;
- *інтерактивні методи*: творчі дискусії та обговорення виконавських інтерпретацій, аналіз і порівняння виконавських версій музичних творів,

виконавські майстер-класи, презентація та захист власної інтерпретації музичного твору.

- *проблемно-пошукові методи*: проблемний виклад, евристична бесіда, пошук оптимальних виконавсько-інтерпретаційних рішень, дослідницький аналіз музичного твору, самостійне обґрунтування виконавської концепції;

- *проектний метод*: розроблення та реалізація індивідуальних і групових творчих проєктів, підготовка концертних програм, виконавських програм і презентацій;

- *інформаційно-комунікаційні методи*: використання цифрових аудіо - та відеозаписів, нотних електронних ресурсів, онлайн-платформ, цифрових засобів запису й аналізу виконавського процесу;

порівняльно-історичний та порівняльно-стильовий аналіз: зіставлення виконавських традицій, стильових особливостей музичних творів та різних інтерпретацій, аналіз історично зумовлених виконавських засобів;

рефлексивні методи: самоаналіз власного виконання, рефлексія результатів виконавської діяльності, аналіз аудіо- та відеозаписів, визначення сильних і проблемних аспектів власної інтерпретації.

Формування соціально-комунікативних навичок

Проходження навчальної дисципліни та застосування визначених форм і методів навчання сприяють формуванню професійних, соціально-комунікативних і творчих компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти:

- *творчі проєкти*: розвивають самостійність, критичне мислення, креативність, здатність до планування та реалізації власних виконавських задумів;

- *дискусії та творче обговорення*: формують навички аргументованого висловлення власної позиції, професійної комунікації, слухання та конструктивного сприйняття альтернативних виконавських рішень;

- *колективні форми роботи*: сприяють розвитку навичок взаємодії в ансамблі, творчої співпраці, відповідальності за спільний результат та професійної комунікації з учасниками виконавського процесу;

- *рефлексія та самоаналіз*: сприяють усвідомленню власних виконавських можливостей, визначенню проблемних аспектів технічної й художньої підготовки та формуванню навичок самокорекції;

- *моделювання концертних ситуацій*: розвиває сценічну готовність, комунікативну компетентність, здатність оперативно реагувати на непередбачувані обставини та приймати самостійні виконавські рішення;

- *цифрові технології та аудіовізуальний аналіз*: сприяють розвитку навичок професійного самоаналізу, цифрової грамотності та презентації результатів виконавської діяльності.

7. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Здобувач освіти впродовж другого (магістерського) рівня у напрямку виконавської майстерності (струнно-смичкові інструменти) опановує значною кількістю творів різних жанрів та стилів відповідно до програмових вимог, що передбачає оволодіння комплексом загальних і фахових компетентностей, комплексом виконавсько-технічних і художньо-виконавських навичок та вмінь, відповідним масивом музикознавчої інформації у галузі історії та теорії виконавства, інтерпретації музики.

8. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

- ✓ I семестр: академконцерт (40 балів), залік (60 балів),
- ✓ II семестр: академконцерт (40 балів),
- ✓ III семестр: екзамен (60 балів).

Концертне виконання (екзамен) з виконавської майстерності (струнно-смичкові інструменти) складається з 4-ох творів, які демонструють рівень виконавської підготовки, технічної майстерності, сформованості художньо-інтерпретаційних умінь, сценічної культури здобувача.

Програма включає наступні зразки:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми (1-а або 2-а і 3-я частини концерту чи сонати, варіації);
- твір українського композитора (віртуозний або кантиленний твір);
- інструментальний твір зарубіжного композитора (віртуозний або кантиленний твір).

9. КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів концертного виступу проводиться за наступними критеріями:

- відповідність виконуваного репертуару жанрово-стильовим характеристикам та належному рівню складності програми;
- рівень виконавської майстерності: володіння комплексом виконавсько-технічних і художньо-виконавських навичок та вмінь;

- сформованість досвіду аналітико-інтерпретаційної діяльності щодо визначення та втілення жанрово-стильових характеристик творів;

- художній рівень виконавської інтерпретації, втілення авторської виконавської концепції із використанням відповідних музично-виконавських засобів (артикуляція, інтонування, фразування, темпо-ритм, агогіка, динамічна палітра та ін.), логічність і переконливість драматургії, емоційно-образної побудови твору, концертної програми загалом.

- **А (90–100 балів) - відмінно.** Здобувач виконує програму відповідного рівня складності у повному обсязі; демонструє високий рівень виконавської майстерності, володіння комплексом виконавсько-технічних і художньо-виконавських навичок та вмінь; засвідчує сформованість аналітико-інтерпретаційної діяльності щодо визначення та втілення жанрово-стильових характеристик виконуваних творів; яскраво й переконливо втілює індивідуальну виконавську концепцію із використанням відповідних музично-виконавських засобів; демонструє художню цілісність і завершеність виконання окремих творів та концертної програми загалом.

- **В (85–89 балів) - добре.** Здобувач виконує програму відповідного рівня складності у повному обсязі з допущенням окремих незначних текстових або технічних неточностей; демонструє достатньо високий рівень виконавської майстерності; засвідчує сформованість аналітико-інтерпретаційних умінь щодо визначення та втілення жанрово-стильових характеристик виконуваних творів; переконливо використовує музично-виконавські засоби та на достатньо високому рівні втілює індивідуальну виконавську концепцію.

- **С (75-84 бали) - добре.** Здобувач виконує програму достатнього рівня складності у повному обсязі, допускаючи окремі текстові, технічні та художньо-виконавські неточності; демонструє достатній рівень виконавської майстерності; загалом правильно визначає та відтворює жанрово-стильові характеристики творів; володіє основними музично-виконавськими засобами, однак індивідуальна виконавська концепція та художньо-образне втілення окремих творів або концертної програми загалом не завжди є достатньо переконливими.

- **Д (65-74 бали) - задовільно.** Здобувач виконує програму переважно в повному обсязі, проте допускає суттєві текстові, технічні та художньо-виконавські помилки; демонструє задовільний рівень виконавської майстерності; частково відтворює жанрово-стильові та художньо-образні характеристики творів; виявляє недостатню самостійність інтерпретаційних рішень; виконавська концепція простежується, однак її реалізація недостатньо цілісна й переконлива.

- **Е (60-64 бали) - задовільно.** Здобувач виконує програму на мінімально достатньому рівні, допускаючи значну кількість текстових, технічних та художньо-виконавських помилок; демонструє мінімально необхідний рівень сформованості виконавських навичок та вмінь; частково відтворює жанрово-стильові характеристики виконуваних творів; інтерпретаційні рішення

недостатньо самостійні, а індивідуальна виконавська концепція виражена фрагментарно. Результат виконання загалом відповідає мінімальним вимогам навчальної програми.

- **FX (35-59 балів) - незадовільно з можливістю повторного складання.** Здобувач виконує програму не в повному обсязі та/або на недостатньому рівні складності; допускає значну кількість суттєвих текстових і технічних помилок; демонструє недостатній рівень виконавсько-технічної та художньо-виконавської підготовки; не забезпечує належного відтворення жанрово-стильових характеристик творів; індивідуальна виконавська концепція не сформована. Виявлені недоліки можуть бути усунені в процесі додаткової роботи, що передбачає можливість повторного складання.

- **F (0-34 бали) - незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни.** Здобувач не опанував мінімального обсягу навчальної програми; не демонструє необхідного рівня виконавсько-технічних, художньо-виконавських та інтерпретаційних умінь; виконання є фрагментарним або не відповідає встановленим програмним вимогам.

Додаткові бали. На розгляд комісії можуть бути подані дипломи, грамоти, подяки, сертифікати про участь у мистецьких проєктах, конкурсах, фестивалях та інших формах концертно-виконавської діяльності. За підтверджені результати творчої активності може бути нараховано до **5 додаткових балів у межах максимальної оцінки 100 балів**

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка аECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
65-74	D	задовільно
60-64	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Орієнтовний приклад екзаменаційної програми

Скрипка:

Й.-С. Бах. Соната № 1 для скрипки соло g-moll Presto;

В.-А. Моцарт. Концерт для скрипки з оркестром №5, перша частина;

П. Сарасате “Циганські наспіви”;

М. Скорик “Елегія” для скрипки та фортепіано.

Альт:

Й. С. Бах - Сюїта №6 для віолончелі соло (Прелюдія) в перекладі для альту

Б.Барток - Концерт для альту (2-3 частини)

Дж. Енеску - Концертна п'єса

Г.Гаврилець - "Сотто воче"

Віолончель:

1. Й. С. Бах - Сюїта №3 для віолончелі соло (Прелюдія)

2. К. Сен -Санс- Концерт для віолончелі №2, 1 частина.

3. І. Альбеніс - "Астурія"

4. Д. Штогаренко "Пісня"

Контрабас:

А. Мішек - Соната №2: 1-2 частина

Й.Б. Ванхал — Концерт для контрабаса D-dur 1 частина

Б. Лятошинський — «Мелодія» для контрабаса і фортепіано

10. ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ ШІ В МЕЖАХ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Технології штучного інтелекту (ШІ) можуть використовуватися здобувачами вищої освіти як допоміжний інструмент під час навчання, за умови дотримання принципів академічної доброчесності, самостійності виконавської та творчої діяльності, критичного осмислення й перевірки отриманої інформації.

ШІ може застосовуватися для пошуку та систематизації інформації про композиторів і музичні твори, перекладу іншомовних текстів і термінів, а також як допоміжний засіб під час підготовки до практичних занять.

Інформація, отримана за допомогою ШІ, має критично перевірятися за надійними джерелами.

Використання ШІ не може замінювати самостійну роботу здобувача над музичними творами, формування індивідуальної художньо-виконавської інтерпретації. Здобувач несе відповідальність за достовірність використаної інформації та результати власної виконавської діяльності.

Використання ШІ має здійснюватися з дотриманням академічної доброчесності, авторського права, коректного цитування та вимог щодо

інтелектуальної власності. Порушення правил розглядається відповідно до чинного законодавства України та нормативних документів ТНПУ.

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Для забезпечення освітнього процесу використовуються **бандура**, фортепіано, аудиторія для проведення індивідуальних занять і концертних виконань; комп'ютер або ноутбук із доступом до мережі Інтернет; аудіо- та відеообладнання для прослуховування, перегляду й запису виконавських інтерпретацій.

У процесі навчання можуть використовуватися електронні нотні бібліотеки, цифрові аудіо-та відеоархіви, мультимедійні ресурси, а також програмні засоби для відтворення та опрацювання аудіо- і відеоматеріалів.

12. Рекомендована література **Додаткові навчальні, навчально-методичні посібники** **(струнно-смичкові інструменти)**

1. Андрейко О. І. Виконавська культура скрипаля: теорія та методика формування: монографія. Львів: Галицька видавнича спілка, 2013. 298 с.
2. Андрієвський І. Феномен школи в музично-виконавському мистецтві // Тези міжнародної науково-теоретичної конференції. К., 2005.
3. Василевич, М. О. (2016) Формування досвіду сценічної витримки виконавців-інструменталістів у системі професійної мистецької освіти. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття : матер. II Міжнарод. наук.-практ. конф., 14—15 квіт. 2016 р.. с. 508-519.
4. Горохов О. Техніка Паганіні / упоряд. В. Козін. К.: ТОВ «Видавництво КІМ», 2011
5. Довгань О. Скрипковий навчально-педагогічний репертуар для студентів вищих навчальних мистецьких закладів (на матеріалі творів українських композиторів). Мистецтво як культурно-освітній бренд: проблеми і пріоритети розвитку : збірник матеріалів II Міжнародного симпозіуму 2025. Art Ukraine, Chernivtsi (Ukraine). С.229-235.
6. Кравченко А. І. Культурологічні виміри камерно-інструментального мистецтва Одеси (кінець ХХ – початок ХХІ століть) : монографія / Анастасія Кравченко. – К.: НАКККіМ, 2015. – 216 с.

7. Палшков Б. Особливості звуковидобування та інтонування на альті. — Київ: «Музична Україна», 1982. — 96 с.
8. Пляченко Т. М. Основи скрипкової педагогіки: навчальні матеріали для студентів музично-педагогічного факультету. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. Винниченка, 2001. -44 с.
9. П'ятигорський В. Система скрипкової техніки. Ч. I: Теорія. Методичні коментарі. — Київ: Кафедра, 2011. — 120 с.
- 10.Рохас Е. Р. Узагальнення методичного досвіду відомих скрипалів як засіб формування виконавської культури // Актуальні питання мистецької освіти та виховання. Суми: ФОП Цьома С. П., 2018. Вип. 2 (12). С. 234–243.
- 11.Семеняк Н. Виконавський апарат скрипаля як система // Музичне виконавство. К.: НАН України, 1999. Вип. 2. С. 67–73.
- 12.Стратан-Артишкова Т. Б., Бузова О. Д. Художня інтерпретація як основа музично-виконавської діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва // Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка». 2026. № 3 (61). С. 1348–1356.
- 13.Юр'єв О. Виразальні можливості скрипкових штрихів. К.: Музична Україна, 1974. 114 с.

Рекомендована методична література (струнні інструменти):

1. Андрієвський І. Деякі проблеми розвитку української скрипкової школи в контексті еволюції європейської інструментальної музики // Науковий вісник НМАУ. Вип. 14. К., 2000.
2. Андрієвський І. Олексій Горохов – феномен виконавського стилю та педагогічної школи // Тези міжнародної науково-теоретичної конференції. К., 2005.
3. Грушин Д. О. Методика навчання гри на контрабасі для дітей молодшої вікової групи в Україні: підходи та виклики. — «Українська музика», 2025, №2, с. 35–42.
4. Довгань О. З. Місько Г. С. Жанрово-стилістичні особливості інструментальної творчості Володимира Івасюка.Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку Науковий збірник Вип. 36 Рівне : РДГУ, 2020. С.75-81.
5. Козін В. Гами та арпеджіо як універсальні вправи в навчальному процесі скрипаля. К.: ТОВ «Видавництво КІМ», 2013.- 172с.
6. Кулаков С. В. Н. Паганіні. 24 каприси: для скрипки соло; транскрипція для альту. — Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. — 124 с.
7. П'єси українських композиторів для скрипки. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / ред.-упоряд. О. В. Спренціс. — Київ: КІМ, 2012.

8. Полянський Ю. Методичні розробки з питань початкового навчання гри на віолончелі. — Київ: Методкабінет Міністерства культури, 1965. — 72 с.
9. Семеняк Н. Теоретичні основи скрипкового виконавства // Музичне виконавство. К.: НАН України, 1999. С. 113–124.
10. Стеценко В. К. Закономірності інтонування на скрипці. — Київ: «Музична Україна», 1977. — 62 с.
11. Фудзімото М., Уесака Ю. Interpretive autonomy at the heart of classical musicians' learning and well-being: the role of professional education // *Frontiers in Psychology*. 2025. Vol. 16.
12. Юсов С. Видатні викладачі скрипкових класів Київської консерваторії // *Українське музикознавство*. № 25. 1990.

Додаткова рекомендована література:

1. Довгань О. З. «Мелодія» Мирослава Скорика до художнього фільму «Високий перевал» і телефільму «Царівна» // Міжкультурний діалог у сценічному мистецтві України: досвід взаємодії та трансформацій : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-творчої конференції (приуроченої 20-ти річчю заснування кафедри театрального мистецтва ТНПУ ім. В. Гнатюка). 13-14 листопада 2025 р. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2026. С. 150-154
2. Спренціс О. В класі Богодара Которовича (про роль особистості в становленні української скрипкової школи) // *Науковий вісник НМАУ*. Вип. 22. К., 2002
3. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці. Ч. 1. К., 1974; ч. 2. К.: Музична Україна, 1982.
4. Blackwell, J.(2022). "Mistakes are just information": A case study of a highly successful violin pedagogue. *International Journal of Music Education*, 40(1),78-89.
5. Ihas,D., Wilson, M., & McCormick, G. (2024). *Teaching Violin, Viola, Cello and Double Bass: Historical and Modern Pedagogical Practices* (First edition.) Routledge.
6. Jensen, A.(2021). New Zealand violin teaching contexts and their impact on teacher practice in private studios and out-of -ours music centres. (Version 1). Open Access Te Herenga Waka-Victoria University of Wellington
7. Mirfin-Veitch,B.,Jalota, N.,& Schmidt, L. (2020).Responding to neurodiversity in the education context: An integrative literature review. Donald Beasley Institute,56
8. Schartt,M.D. (2023).The Music Practice Motivation Scale: An exploration of secondary instrumental music student's motivation to practice. *International Journal of Music Education*, 41(1), 157-171.

9. Yalçın Dittgen J. B., Okan S. Instructor Opinions on Problems and Solution Suggestions in Gaining Interpretation Skills in Violin Education // Yegah Müzikoloji Dergisi. 2026. Vol. 9. No. 1. P. 131–149.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Internet Archive (оцифровані нотні збірки, аудіозаписи, навчальні видання) – <https://archive.org>
2. WorldCat (міжнародний бібліотечний каталог нотних і музикознавчих видань) – <https://www.worldcat.org>
3. Teoria (теорія музики, гармонія, інтервали, акорди) – <https://www.teoria.com>
4. Google Scholar (пошук наукових публікацій) – <https://scholar.google.com>
5. YouTube (освітні та професійні канали) – <https://www.youtube.com>
6. <http://kobzari.org.ua/?page=noty> [Електронний ресурс]
7. <https://www.facebook.com/groups/842290775922663/> [Електронний ресурс]

14. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ РЕСУРСІВ З НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА/АБО ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ, ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРОХОДЖЕННЯ ЯКИХ МОЖУТЬ БУТИ ВИЗНАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Здобувачам вищої освіти рекомендується використовувати ресурси неформальної та інформальної освіти, що сприяють поглибленню практичних, виконавських та музично-аналітичних компетентностей, зокрема:

1. **Coursera** – онлайн-курси з музичної теорії, виконавства, аранжування та музичної освіти.
2. **edX** – онлайн-курси та освітні програми з музики й мистецтва.
3. **IMSLP / Petrucci Music Library** – нотні матеріали, партитури та записи для самостійної роботи.
5. **Naxos Music Library** – цифровий ресурс для прослуховування та порівняльного аналізу музичних творів.
6. **Musopen** – відкриті нотні та аудіоматеріали класичної музики.
7. **Google Scholar** – пошук наукових публікацій з питань музичного мистецтва.

15. КОМУНІКАЦІЯ ТА ЕТИКА ВЗАЄМОДІЇ

Комунікація між викладачем і здобувачами вищої освіти здійснюється під час практичних (індивідуальних) занять, через корпоративну електронну пошту, систему дистанційного навчання та інші офіційні канали. Її метою є належна організація освітнього процесу, координація самостійної роботи над виконавським репертуаром, підготовка до контрольних заходів і публічних виступів.

Під час практичних (індивідуальних) занять здобувачі отримують рекомендації щодо роботи над музичними творами, формування індивідуальної художньо-виконавської інтерпретації, добору й опрацювання репертуару, підготовки концертної програми та використання нотних, аудіо-, відео- й інформаційних ресурсів.

У разі відсутності на занятті з поважних причин здобувач освіти повинен, за можливості, повідомити викладача та самостійно опрацювати визначені завдання. Подальша робота над пропущеним матеріалом і підготовка до передбачених форм контролю узгоджуються з викладачем.

Взаємодія учасників освітнього процесу ґрунтується на принципах взаємної поваги, академічної доброчесності, толерантності, недискримінації та професійної етики. Під час індивідуальної роботи, обговорення виконавських інтерпретацій, творчих рішень і результатів концертної діяльності мають дотримуватися коректність, конструктивність, відкритість до професійного діалогу та повага до індивідуальної творчої позиції здобувача.